

12. שיר ערש

מילים: אפרים דב ליפשיץ

לחן: נעימה פולנית (יידיית).

השיר הוא שיר ערש שנכתב על ידי אפרים דה ליפשיץ (1868-1925) בשנת 1892. המילים פורסמו ב"מקראות לתלמידית בבית הספר ובבית האב" שנערך על ידי בן עמי (אודסה, 1905: עמודים 18-19). השיר המקורי מכיל חמישה עשר בתים, אידלסון משתמש רק בשנים עשר מתוכם. הוא כולל את בתים 9-1, מדלג על בתים 10-13 ולאחר מכן כולל את בתים 11-16. נראה שהסיבה ההוא דלג על כמה בתים באמצע היא מגבלה גרפית בדף.

ליפשיץ מקדיש את שיר הערש הזה לבנו ישראל. הוא מספרו לו על אבותיו, על התפוצות ועל המאמצים לשים סוף לסבל של העם היהודי בגלות, חזרה ליציין ופיתוחה.

שירי ערש מסורתיים הם במה להבעת רגשותיהם של המבוגרים, השקפותים, ההיסטוריה שהלהם ודאגות היומיום, בזמן שהם שרים לתינוק שיר ערש. שיר הערש הזה נחשב לאחד משירי הערש העבריים הלאומיים המוקדמים, במאה ה-19. המסר בשיר הערש הזה שולל את המסר בשיר הערש היידי. בגירא היידיית הילד צריך למסור את חייו לחלוטין ללימודי יהדות, תודה, ולבניית משפחה יהודית. הגרסא העברית קוראת לו לעלות לארץ, להתיישב בה ולעבד את עדמתה.

למילות השיר יש יותר מאחד עשר לחנים, מה שמראה על מידת הפופולאריות שלו. אידלסון כולל שניים מתוך הלחנים (ראו מס. 13). הלחן הזה הוא בסולם מינור טבעי.